

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

Αθήνα, 3 Φεβρουαρίου 2017

Αριθ. φак. Γρ. Ν.Σ.: ΕΡ 2551.16

ΑΡΙΘΜΟΣ ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗΣ 20/2017

(ΑΤΟΜΙΚΗ)

(Άρθρο 17 § 2 περ. δ' ν. 3086/2002 «Οργανισμός του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους» –ΦΕΚ Α' 324)

Αριθμός Ερωτήματος: Αριθ. πρωτ. Δ.ΕΙΣΠΡ.Β1067211ΕΞ 2016/25.4.2016 έγγραφο του Υπουργείου Οικονομικών/Γενική Γραμματεία Δημοσίων Εσόδων (Γενική Διεύθυνση Φορολογικής Διοίκησης - Διεύθυνση Εισπράξεων - Τμήμα Β'), που υπογράφεται από το Γενικό Γραμματέα Δημοσίων Εσόδων.

Ερώτημα: Εάν από το εκτιθέμενο στο έγγραφο της ερωτώσας υπηρεσίας και το προκύπτον από τα στοιχεία του φακέλου πραγματικό, υποχρεούται ο υπάλληλος του πλειστηριασμού να αποδώσει από το καθαρό (προς διανομή) πλειστηρίασμα στο Δημόσιο το χρηματικό ποσό, για το οποίο κατετάγη στο σχετικό πίνακα κατάταξης δανειστών και, γενικότερα, αν με την με οποιονδήποτε τρόπο δικαστική προσβολή του κύρους του πλειστηριασμού –είτε προσβάλλεται παράλληλα και ο πίνακας κατάταξης είτε όχι– εμποδίζεται η απόδοση του πλειστηριάσματος στο καταταγέν Δημόσιο.

Γνωμοδοτούσα: Σοφία Μπίκου, Πάρεδρος Ν.Σ.Κ..

Επί του ανωτέρω ερωτήματος, το οποίο δεν χρήζει εισαγωγής στο αρμόδιο Τμήμα του Ν.Σ.Κ. προς έκδοση γνωμοδότησης, λόγω του ότι επί της ερμηνείας των εν προκειμένω ενδιαφερουσών διατάξεων έχουν εκδοθεί

πλείστες όσες δικαστικές αποφάσεις και γνωμοδοτήσεις του Ν.Σ.Κ. (μνημονευόμενες κατωτέρω), η γνώμη μου είναι η εξής:

ΙΣΤΟΡΙΚΟ

Από το έγγραφο του ερωτήματος, καθώς και τα στοιχεία του φακέλου που το συνοδεύουν, προκύπτει το ακόλουθο ιστορικό:

1. Με επίσπευση της ένωσης συνιδιοκτητών της πολυκατοικίας επί της οδού ..., στην Τρίπολη Ν. Αρκαδίας και σε εκτέλεση πρώτου απογράφου εκτελεστού της με αριθ. 4/2011 απόφασης του Μονομελούς Πρωτοδικείου Τρίπολης, εκπλειστηριάστηκε δημοσίως στις 19.12.2012 στην Τρίπολη μία αυτοτελής και ανεξάρτητη οριζόντια ιδιοκτησία και, συγκεκριμένα, το με στοιχεία Α-3 διαμέρισμα του πρώτου πάνω από την pilotis ορόφου της ως άνω πολυκατοικίας με το δικαίωμα χρήσης της με στοιχεία Ρ-3 θέσης στάθμευσης αυτοκινήτου στην pilotis, όπως, τόσο αυτά (διαμέρισμα και θέση στάθμευσης) όσο και το οικοπέδο, επί του οποίου έχει κτιστεί η εν λόγω πολυκατοικία, περιγράφονται ειδικότερα κατά θέση, έκταση, όρια και λοιπά στοιχεία (ποσοστό συνιδιοκτησίας επί του οικοπέδου, συμμετοχή σε κοινόχρηστα κ.λπ.) στη με αριθ. 565/8.2.2011 έκθεση αναγκαστικής κατάσχεσης ακινήτου του Δικαστικού Επιμελητή στο Πρωτοδικείο Τρίπολης Ε.Π.Κ. και στον με αριθ. 13.696/21.1.2013 πίνακα κατάταξης δανειστών του Συμβολαιογράφου Τρίπολης Β.Δ.Α.. Το ως άνω εκπλειστηριασθέν ακίνητο ανήκε κατά πλήρη και αποκλειστική κυριότητα σε ποσοστό 100% στον οφειλέτη Σ.Β. του Ε., κάτοικο Τρίπολης Ν. Αρκαδίας και, μετά τον κατά τα άνω πλειστηριασμό, κατακυρώθηκε στον υπερθεματιστή Α.Α. του Γ. αντί του συνολικού ποσού των 41.000,00 ευρώ, το οποίο αυτός κατέβαλε ολόκληρο την ημέρα του πλειστηριασμού, συνταχθείσας προς τούτο από τον ως άνω Συμβολαιογράφο της με αριθ. 30.660/2012 κατακυρωτικής έκθεσης, νομίμως μεταγεγραμμένης στα βιβλία μεταγραφών του Υποθηκοφυλακείου Τρίπολης Βόρειας Πλευράς στον τόμο 778 με αύξ. αριθμό 135.

2. Στον ως άνω πλειστηριασμό αναγγέλθηκε, μεταξύ άλλων δανειστών του ως άνω οφειλέτη, νομίμως και εμπροθέσμως το Ελληνικό Δημόσιο με τη με αριθ. 31/20.12.2012 αναγγελία του Προϊσταμένου της Δ.Ο.Υ. Τρίπολης, που επιδόθηκε νομίμως στον ανωτέρω Συμβολαιογράφο, ως υπάλληλο του

πλειστηριασμού, στις 28.12.2012, για απαιτήσεις του σε βάρος του καθ' ου ο πλειστηριασμός οφειλέτη συνολικού ποσού 6.002,17 ευρώ, πλέον προσαυξήσεων εκπρόθεσμης καταβολής.

3. Επειδή, το καθαρό πλειστηρίασμα ποσού 35.166,81 ευρώ, που απέμεινε μετά την προαφαίρεση των εξόδων εκτέλεσης, δεν επαρκούσε για την ικανοποίηση των απαιτήσεων της επισπεύδουσας ένωσης συνιδιοκτητών και των αναγγελθέντων δανειστών, ο επί του πλειστηριασμού υπάλληλος συνέταξε τον με αριθ. 13.696/21.1.2013 Πίνακα Κατάταξης Δανειστών, στον οποίο κατετάγη, μεταξύ άλλων, προνομιακά και οριστικά το Ελληνικό Δημόσιο, σε πλήρη και ολοσχερή ικανοποίηση της αναγγελθείσας απαίτησής του και δη για το συνολικό ποσό των 6.122,21 ευρώ, το οποίο αναλύεται σε 6.002,17 ευρώ ως οφειλόμενο μέχρι τις 28.12.2012 (ημερομηνία επίδοσης της αναγγελίας του Δημοσίου στον υπάλληλο του πλειστηριασμού) και 120,04 ευρώ, ως προσαύξηση μέχρι την πιθανολογούμενη τελεσιδικία του πίνακα κατάταξης.

4. Στα πλαίσια της ως άνω διαδικασίας, ασκήθηκαν τα εξής δύο (2) ένδικα βοηθήματα (ανακοπές):

α) Η από 4.2.2013 και με αριθ. έκθεσης κατάθεσης 36/2013 ανακοπή, κατ' άρθρο 979 παρ. 2 ΚΠολΔ, της τραπεζικής εταιρίας με την επωνυμία «...», νομίμως εκπροσωπούμενης, κατά της επισπεύδουσας ένωσης συνιδιοκτητών, με αίτημα την ακύρωση, άλλως τη μεταρρύθμιση του ως άνω πίνακα κατάταξης δανειστών, ώστε να αποβληθεί η καταταγείσα ένωση και στη θέση της να καταταγεί η ανακόπτουσα Τράπεζα, σε ικανοποίηση της αναγγελθείσας απαίτησής της και

β) Η από 26.3.2013 και με αριθ. έκθεσης κατάθεσης 101/2013 ανακοπή του καθ' ου η εκτέλεση οφειλέτη Σ.Β. του Ε. κατά της επισπεύδουσας, με αίτημα την ακύρωση του ως άνω σε βάρος του διενεργηθέντος στις 19.12.2012 πλειστηριασμού και της με αριθ. 13.660/2012 κατακυρωτικής έκθεσης του επί του πλειστηριασμού υπαλλήλου. Η εν λόγω ανακοπή απορρίφθηκε για τυπικούς λόγους με τη με αριθ. 129/2014 απόφαση του Μονομελούς Πρωτοδικείου Τρίπολης - Τακτική Διαδικασία, ενώ ο καθ' ου η εκτέλεση οφειλέτης άσκησε ενώπιον του ιδίου Δικαστηρίου τη με αριθ.

έκθεσης κατάθεσης 72/12.3.2015 νέα ανακοπή του κατά του ανωτέρω πλειστηριασμού και της με αριθ. 13.660/2012 κατακυρωτικής έκθεσης, με τα αυτά ιστορικό και αίτημα της ως άνω πρώτης ανακοπής του.

5. Στο μεταξύ, ο Προϊστάμενος της Δ.Ο.Υ. Τρίπολης με το με αριθ. πρωτ. 1480/22.1.2015 έγγραφό του ζήτησε από τον υπάλληλο του πλειστηριασμού την άμεση απόδοση στο Ελληνικό Δημόσιο του χρηματικού ποσού, για το οποίο τούτο κατετάγη στον εν λόγω πίνακα. Ο τελευταίος απάντησε, με το με αριθ. πρωτ. 909/11.2.2015 έγγραφό του, το οποίο έλαβε από την ως άνω Δ.Ο.Υ. τον αριθ. πρωτ. εισερχομένου 3926/16.2.2015, τα εξής: «...Επί του πίνακα κατάταξης ασκήθηκε ανακοπή από την τότε Τράπεζα ... κατά του επισπεύδοντος νομικού προσώπου (ένωση συνιδιοκτητών της πολυκατοικίας). Όμως, κατά του κύρους του πλειστηριασμού κατατέθηκε από τον οφειλέτη και καθ' ου ο πλειστηριασμός η από 26/03/2013 ανακοπή του οφειλέτη Σ.Β. κατά του επισπεύδοντος νομικού προσώπου και κατά της με αριθμό 13660/2012 κατακυρωτικής έκθεσης που συντάχθηκε από εμένα. Μέχρι και σήμερα δεν υπάρχει τελεσίδικη απόφαση πάνω σ' αυτή την ανακοπή. Γνώμη μου είναι ότι, για την ασφάλεια των συναλλαγών, δεν πρέπει να αποδώσω στο Ελληνικό Δημόσιο το ποσό της κατάταξης, που του αναλογεί σύμφωνα με τον σχετικό πίνακα κατάταξης, γιατί σε περίπτωση ακύρωσης του πλειστηριασμού τα χρήματα αυτά πρέπει να αποδοθούν στον υπερθεματιστή...».

ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

6. Στα άρθρα 979 και 980 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας, όπως ίσχυαν κατά τον εν προκειμένω κρίσιμο χρόνο επίσπευσης της αναγκαστικής εκτέλεσης, της σύνταξης του πίνακα και της άσκησης των ως άνω ανακοπών, ορίζονται, πλην άλλων, τα ακόλουθα:

Άρθρο 979¹ – Ανακοπή κατά του πίνακα.

“1. Μέσα σε τρεις ημέρες αφότου συνταχθεί ο πίνακας, ο υπάλληλος του πλειστηριασμού καλεί με έγγραφο εκείνον υπέρ του οποίου έγινε και εκείνον

¹ Η παράγραφος 2 του άρθρου 979 ΚΠολΔ αντικαταστάθηκε με την παράγραφο 2 του ογδούτου άρθρου του άρθρου 1 του ν. 4335/2015 (ΦΕΚ Α' 87) και ισχύει, κατά την παρ. 3 του άρθρου ένατου του αυτού νόμου, όταν η επίδοση της επιταγής προς εκτέλεση διενεργείται μετά την 1.1.2016.

κατά του οποίου είχε στραφεί η εκτέλεση και τους δανειστές που αναγγέλθηκαν, για να λάβουν γνώση του πίνακα της κατάταξης. 2. Μέσα σε δώδεκα (12) εργάσιμες ημέρες αφότου επιδοθεί η πρόσκληση της παραγράφου 1 οποιοσδήποτε έχει έννομο συμφέρον μπορεί να ανακόψει τον πίνακα της κατάταξης, οπότε εφαρμόζονται τα άρθρα 933 επ. ...Η ανακοπή στρέφεται κατά των δανειστών των οποίων προσβάλλεται η κατάταξη...".

Άρθρο 980² –Διανομή πλειστηριάσματος.

"1. Αν δεν ασκήθηκε ανακοπή κατά του πίνακα της κατάταξης, ο υπάλληλος του πλειστηριασμού διανέμει αμέσως το πλειστηρίασμα. 2. Αν κάποιος από τους δανειστές άσκησε ανακοπή, ο υπάλληλος του πλειστηριασμού δεν μπορεί να πληρώσει τους δανειστές των οποίων η κατάταξη προσβάλλεται με την ανακοπή. Το δικαστήριο που δικάζει την ανακοπή μπορεί, σε κάθε στάση της δίκης, αν το ζητήσει εκείνος κατά του οποίου στρέφεται η ανακοπή, να διατάξει να γίνει η πληρωμή με εγγυοδοσία".

Άρθρο 1018 –Αξιώσεις υπερθεματιστή μετά ακύρωση και νέο πλειστηριασμό.

"Σε περίπτωση που ο πλειστηριασμός ακυρώθηκε και διενεργηθεί νέος, η απαίτηση του υπερθεματιστή του πλειστηριασμού που ακυρώθηκε να αναλάβει το πλειστηρίασμα που διανεμήθηκε κατατάσσεται μετά τα έξοδα της εκτέλεσης του νέου πλειστηριασμού και πριν από τις απαιτήσεις των άρθρων 975, 976, 1007, 1012 παρ. 4 και 1015 παρ. 4. Για να ικανοποιηθεί αυτή η απαίτηση, ο υπερθεματιστής μπορεί να επισπεύσει πλειστηριασμό με βάση την απόφαση που ακύρωσε την εκτέλεση και πιστοποίηση του υπαλλήλου του πλειστηριασμού ότι το πλειστηρίασμα έχει καταβληθεί και διανεμηθεί".

ΕΡΜΗΝΕΙΑ ΤΩΝ ΔΙΑΤΑΞΕΩΝ

7. Από τις διατάξεις, που παρατίθενται πιο πάνω, σχετικά με το ζήτημα της τελεσιδικίας του πίνακα κατάταξης, υπό την έννοια της εκτελεστότητας αυτού, συνάγονται τα ακόλουθα:

² Η παράγραφος 2 του άρθρου 980 ΚΠολΔ αντικαταστάθηκε με την παράγραφο 2 του ογδούτου άρθρου του άρθρου 1 του ν. 4335/2015 (ΦΕΚ Α' 87) και ισχύει, κατά την παρ. 3 του άρθρου ένατου του αυτού νόμου, όταν η επίδοση της επιταγής προς εκτέλεση διενεργείται μετά την 1.1.2016.

Κατά την αληθή έννοια των διατάξεων των παρ. 1 και 2 του άρθρου 980 ΚΠολΔ, επί ανακοπής ασκηθείσας ενώπιον πολιτικού Δικαστηρίου κατά πίνακα κατάταξης δανειστών, ο οποίος συντάχθηκε στα πλαίσια αναγκαστικής εκτέλεσης, κατά τις διατάξεις του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας (ΚΠολΔ), βάσει τίτλου εκτελεστού με υποκείμενη σχέση ιδιωτικού δικαίου, η τελεσιδικία του πίνακα κατάταξης, υπό την έννοια της εκτελεστότητας αυτού, επέρχεται είτε με την άπρακτη πάροδο της προθεσμίας για άσκηση ανακοπής κατ' αυτού (άρθρα 979 παρ. 2 και 980 παρ. 1 ΚΠολΔ, πρβλ. και άρθρα 58 παρ. 2 και 3 και 89 ΚΕΔΕ) είτε με την τελεσίδικη, κατά τις διατάξεις του ΚΠολΔ, απόρριψη της ασκηθείσας ανακοπής.

8. Ωστόσο, σε περίπτωση, κατά την οποία ασκήθηκε ανακοπή κατά του πίνακα κατάταξης δανειστών, η εκτέλεσή του αναστέλλεται μόνο ως προς τις απαιτήσεις των δανειστών, των οποίων η κατάταξη προσβάλλεται και μόνο ως προς το αμφισβητούμενο με την ανακοπή μέρος των απαιτήσεων αυτών. Επίσης, τυχόν ασκηθείσα κατά του πίνακα κατάταξης ανακοπή του καθ' ου η εκτέλεση οφειλέτη δεν αναστέλλει την εκτέλεση του πίνακα, η οποία (αναστολή) μπορεί να επιτευχθεί μόνο με απόφαση του Δικαστηρίου επί αιτήσεως αναστολής, κατ' άρθρο 938 ΚΠολΔ (ΑΠ 1227/2014, 1222/2014, Ολομ. ΝΣΚ 354/2001, που έγινε αποδεκτή από τον Υπουργό Οικονομικών).

9. Περαιτέρω, από τις διατάξεις του άρθρου 1018 ΚΠολΔ συνάγεται ότι, σε περίπτωση, κατά την οποία ο πλειστηριασμός ακυρώνεται, κατόπιν ευδοκίμησης ανακοπής του άρθρου 933 ΚΠολΔ, που ασκείται από οποιονδήποτε έχει έννομο συμφέρον, ως τέτοια νοείται δε και η ανακοπή που ασκείται από τον καθ' ου ο πλειστηριασμός οφειλέτη κατά της κατακυρωτικής έκθεσης, όπως εν προκειμένω, δεν επηρεάζεται η εκτελεστότητα του πίνακα κατάταξης, υπό την έννοια ότι δεν κωλύεται η διανομή του πλειστηριάσματος.

10. Τούτο δε, διότι η αναδρομική άρση των συνεπειών του πλειστηριασμού, η οποία επέρχεται μετά την τελεσίδικη απαγγελία της ακυρότητάς του με δικαστική απόφαση εκδοθείσα επί σχετικής ανακοπής, έχει τις εξής συνέπειες και μόνο: **α)** Σε περίπτωση, κατά την οποία ο υπερθεματιστής δεν κατέβαλε το πλειστηρίασμα, απαλλάσσεται αυτός αναδρομικά από τη σχετική υποχρέωσή του. **β)** Στην αντίθετη περίπτωση,

δηλαδή κατά την οποία ο υπερθεματιστής κατέβαλε το πλειστηρίασμα και, βεβαίως, δεν απέκτησε το εκπλειστηριασθέν πράγμα, ακριβώς επειδή ο πλειστηριασμός ακυρώθηκε τελεσιδικώς κατόπιν ανακοπής του άρθρου 933 ΚΠολΔ, τούτος έχει ευθεία απαίτηση, κατά τις διατάξεις περί αδικαιολογήτου πλουτισμού των άρθρων 904 επ. Αστικού Κώδικα, να αναζητήσει το πλειστηρίασμα που κατέβαλε από τον καθ' ου η εκτέλεση οφειλέτη, διότι ο τελευταίος ωφελήθηκε σε βάρος του υπερθεματιστή, από τη διανομή του καταβληθέντος από αυτόν πλειστηριάσματος στους αναγγεληθέντες και καταταγέντες δανειστές του και τη συνεπεία της εν λόγω καταβολής απόσβεση των οφειλών του προς τούτους. Υπ' αυτήν την έννοια, η καταβολή του πλειστηριάσματος στους δανειστές δεν ανατρέπεται από την τυχόν ακύρωση του πλειστηριασμού και, ως εκ τούτου, δεν επέρχεται αναβίωση των απαιτήσεων των δανειστών έναντι του καθ' ου η εκτέλεση οφειλέτη, οι δε καταταγέντες δανειστές δεν καθίστανται αδικαιολογήτως πλουσιότεροι. Προς εξασφάλιση της απαίτησης αυτής του υπερθεματιστή θεσπίστηκε, μάλιστα, υπέρ αυτού ειδικό προνόμιο στο νέο πλειστηριασμό του πράγματος κυριότητας του καθ' ου η εκτέλεση οφειλέτη, το οποίο υπερισχύει κάθε άλλου γενικού ή ειδικού προνομίου και έχει ως εκτελεστό τίτλο την ανωτέρω ακυρωτική δικαστική απόφαση, χωρίς να απαιτείται η έγερση από τον υπερθεματιστή αγωγής κατά του οφειλέτη (ΑΠ 1227/2014, 42/2010).

11. Ενόψει των όσων έγιναν δεκτά και υπό το εκτιθέμενο στην οικεία θέση πραγματικό της υπόθεσης, ο υπάλληλος του πλειστηριασμού υποχρεούται σε καταβολή στο Ελληνικό Δημόσιο των απαιτήσεών του, για τις οποίες κατετάγη στο σχετικό πίνακα κατάταξης δανειστών, δεδομένου ότι ο επικαλούμενος δικαιολογητικός λόγος της άρνησής του είναι μη νόμιμος ως ερειδόμενος επί εσφαλμένης προϋπόθεσης.

ΑΠΑΝΤΗΣΗ

Κατ' ακολουθία των προεκτεθέντων, στο υποβληθέν ερώτημα προσήκει η εξής απάντηση:

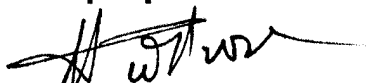
12. Η άσκηση ανακοπής του άρθρου 979 ΚΠολΔ κατά του με αριθ. 13.696/21.1.2013 πίνακα κατάταξης δανειστών του Συμβολαιογράφου Τρίπολης Β.Δ.Α. εκ μέρους της καταταγείσας μεν στον εν λόγω πίνακα, πλην

όμως για μέρος της αναγγελθείσας απαίτησής της τραπεζικής εταιρίας «...», η οποία στρέφεται αποκλειστικά και μόνο κατά της επισπεύδουσας την εκτέλεση –και καταταγείσας στον ανακοπτόμενο πίνακα– ένωσης συνιδιοκτητών δεν αναστέλλει την εκτέλεση του ανακοπτομένου πίνακα κατάταξης ως προς το Ελληνικό Δημόσιο, η κατάταξη του οποίου δεν προσβάλλεται με την εν λόγω ανακοπή.

13. Οι εκ μέρους του καθ' ου ο πλειστηριασμός οφειλέτη Σ.Β. ασκηθείσες ανακοπές κατά του σε βάρος του διενεργηθέντος πλειστηριασμού και της σχετικής κατακυρωτικής έκθεσης δεν εμποδίζουν την καταβολή στο Ελληνικό Δημόσιο των απαιτήσεών του, για τις οποίες κατετάγη στο σχετικό πίνακα κατάταξης δανειστών. Τυχόν δ' ασκηθείσα κατά του πίνακα κατάταξης ανακοπή του καθ' ου η εκτέλεση οφειλέτη δεν αναστέλλει την εκτέλεση του πίνακα.

14. Επομένως, ο υπάλληλος του πλειστηριασμού υποχρεούται σε καταβολή στο Ελληνικό Δημόσιο των απαιτήσεών του, για τις οποίες κατετάγη στον σχετικό πίνακα κατάταξης δανειστών.

Η γνωμοδοτούσα

Σοφία Αλεξ. Μπίκου

Πάρεδρος Ν.Σ.Κ.

